

Verksamhetsplan 2020 - 2022

Budget 2020 Vård och omsorg

ARVIKA KOMMUN

Innehåll

Omvärldsanalys	3
Styrmodell	4
Verksamhetsstyrning	5
Uppdrag och verksamhet	7
Organisation	11
Organisationsschema Vård och omsorg	12
Verksamhetsmål 2020	13
Driftbudget 2020 och plan 2021-2022	17
Investeringsbudget 2020 och plan 2021-2022	18
Större verksamhetsförändringar och investeringar under planperioden	18
Styrande nyckeltal	21

Omvärldsanalys

Inom Vård och omsorg ser verksamheten följande, som påverkar planen för perioden:

Många kommuner och regioner har svårt att rekrytera vissa yrkesgrupper. Konkurrensen om framför allt socionomer och sjuksköterskor har ökat i takt med stora pensionsavgångar. Några upplever också att yrket fått lägre status och en försämrad arbetsmiljö. Löneläget är inte heller tillräckligt attraktivt. Under planperioden behöver verksamheten utveckla samverkan med andra kommuner för att tillsammans arbeta med gemensamma värderingar och satsningar.

I budgeten för 2020 föreslår regeringen en satsning på 100 miljoner kronor för att fler sjuksköterskor ska ges möjlighet till betald specialistutbildning. Dessutom föreslås det en satsning på karriärtjänster för att öka attraktiviteten att bli specialistsjuksköterska och för att skapa bättre utvecklings- och karriärmöjligheter.

Socialstyrelsen har fått i uppdrag att kartlägga behoven av och tillgången till särskilda boendeformer för äldre. Det gäller både boende för heldygnsvård och biståndsbedömda trygghetsboenden. Bakgrunden till uppdraget är att flera kommuner uppger att de har brist på boendeplatser och det finns inte en helhetsbild nationellt. Under planperioden kommer antalet äldre i Arvika över 75 år att öka med ca 250 personer. Allt fler äldre som är ålderssvaga och somatiskt sjuka vårdas i det egna hemmet. Behovet av fler platser inom särskilda boenden och även anpassade boenden ökar. I samverkan med andra kommuner finns det också behov av

ett boende för yngre personer med en demenssjukdom.

Anhöriga spelar en viktig roll, inte minst för många äldre som på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning behöver olika former av stöd och omsorg. Regeringen avser därför att påbörja arbetet med att ta fram en nationell anhörigstrategi.

Förväntningarna på välfärdstjänsterna ökar när människors ekonomi förbättras och när informationen, kunskapen och tillgängligheten ökar. De flesta vågar uttrycka sina synpunkter och sina förväntningar. Detta bidrar till ett ökat tryck på välfärdstjänsterna.

Teknikutvecklingen är en stark övergripande förändringskraft. Digitaliseringen och artificiell intelligens (AI) kommer att genomsyra hela vårt samhälle. På sikt kommer många kommunala verksamhetsområden att kunna effektiviseras. I välfärden ger tekniska hjälpmedel som trygghetskameror och läkemedelsrobotter en förutsättning för att den enskilde ska kunna ta större ansvar över sin livssituation.

Barnkonventionen blir integrerad i svensk lag från 1 januari 2020 och fortsatt kommer den även att införlivas i andra lagar genom att de ändras och anpassas till konventionens bestämmelser.

Äldre har ibland svårt för att få i sig tillräckligt med näring. Livsmedelsverket ger stöd till bland annat kommuner och har tagit fram kostråd för äldre.

Styrmodell

Kommunens styrmodell bygger på att den övergripande visionen och verksamhetsidén bryts ner på tre underliggande nivåer. Först genom strategiska mål och de strategier, vägval, som ska tillämpas för att uppnå målen. Därefter konkretiseras de strategiska målen genom övergripande verksamhetsmål som gäller för kommunens samtliga verksamheter och bolag.

Målen beskrivs i fyra perspektiv: Invånare och kunder, Medarbetare, Tillväxt och utveckling, samt Miljö. När det gäller det tidigare perspektivet Ekonomi återfinns målen i styrdokumentet ”Mål och riktlinjer

för god ekonomisk hushållning”. I verksamhetsplanerna bryts de övergripande verksamhetsmålen ner ytterligare och speglar hur respektive verksamhet och bolag bidrar till de gemensamma målen.

Arvika kommuns bolagskoncern är integrerad i styrmodellen och den strategiska planen utarbetas i samråd med bolagen. Kommunfullmäktiges styrning av respektive bolag sker via bolagsordning och ägardirektiv.

Måluppföljning avrapporteras regelbundet under året till kommunfullmäktige genom delårsbokslut och årsredovisning.

Verksamhetsstyrning

Vision Arvika med verksamhetsidé, strategiska mål och strategier beskriver kommunens långsiktiga inriktning och politiska vilja.

Kommunens vision är:

Arvika – En attraktivare kommun

Kommunens verksamhetsidé är:

Vi skapar förutsättningar för ett gott och tryggt liv för de som lever och verkar i Arvika kommun. Vi erbjuder en god service och uppmuntrar kreativitet och initiativkraft. Vi för en ansvarsfull politik där ekonomi i balans är överordnad övriga krav.

Visionen konkretiseras i strategiska mål för invånare och kunder, medarbetare, tillväxt och utveckling, miljö samt ekonomi. Genom att verka i riktning emot de strategiska målen når vi en god ekonomisk hushållning i vår verksamhet. Med god ekonomisk hushållning avses att vi förvaltar våra resurser så att vi skapar en långsiktigt hållbar utveckling, där såväl sociala, ekologiska som ekonomiska perspektiv utgör ledstjärnor.

Våra strategiska mål är:

Vi är en **attraktiv kommun**, där invånare och kunder är nöjda med vår verksamhet.

Våra strategier för att uppnå målet

- Vi för en öppen och aktiv dialog och ger möjligheter att vara med och påverka
- Vi har en hög tillgänglighet och är tydliga med vad vi kan erbjuda
- Vi ser möjligheter med mångfald
- Vi ser e-tjänster och digitala lösningar som det naturliga valet.

Vi är en **attraktiv arbetsgivare**, där medarbetarna trivs, utvecklas och är stolta över att ge god service

Våra strategier för att uppnå målet

- Vi erbjuder utvecklingsmöjligheter och meningsfulla arbetsuppgifter
- Vi arbetar för medarbetarnas hälsa och trivsel
- Vi skapar förutsättningar för medarbetarnas delaktighet och ansvarstagande

Vi är en **hållbar kommun** som skapar förutsättningar för tillväxt och utveckling.

Våra strategier för att uppnå målet

- Vi skapar fler bostäder och utvecklar de vi har
- Vi verkar för bra infrastruktur och goda kommunikationer
- Vi bidrar tillsammans med andra till ett rikt fritids- och kulturliv
- Vi skapar förutsättningar för ett starkt och differentierat näringsliv genom att uppmuntra innovation och entreprenörskap
- Vi arbetar för en höjd utbildningsnivå
- Vi arbetar för en god folkhälsa

Vi är en **hållbar kommun** med miljö- och klimatfrågorna i fokus.

Våra strategier för att uppnå målet

- Vi arbetar för ökad resurshushållning
- Vi producerar och använder förnyelsebar energi
- Vi arbetar för en giftfri vardag
- Vi värnar om naturen, den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna som ger oss dricksvatten, spannmål, fisk och träråvara mm.
- Vi anpassar vårt samhälle till de klimatförändringar som vi inte kan förhindra

Vi har en **hållbar ekonomi**, där vi använder våra gemensamma resurser på ett ansvarsfullt och långsiktigt sätt.

Våra strategier för att uppnå målet

- Vi för en ansvarsfull politik där ekonomi i balans är överordnad övriga krav.
- Vi skapar utrymme för framtida pensionsåtaganden och verksamhetsutveckling.
- Vi arbetar proaktivt och långsiktigt för att kunna hålla en hög budgetföljsamhet i verksamheterna.
- Vi finansierar investeringar inom den skattefinansierade verksamheten med egna medel

Uppdrag och verksamhet

Administration

Vård och omsorg är indelat i sex avdelningar; service, LSS, bistånd, hälso- och sjukvård/rehabilitering, äldreboende och hemtjänst. Varje avdelning leds av en avdelningschef, vilka tillsammans med verksamhetschefen bildar ledningsgruppen. I stab underställd verksamhetschef finns MAS (medicinskt ansvarig sjuksköterska), MAR (medicinskt ansvarig för rehabilitering) samt SAS (Socialt ansvarig samordnare). Dessutom systemförvaltare och IT-strateg.

Bistånd

Kommunens biståndshandläggare tar emot ansökan, utreder och fattar beslut om rätten till bistånd enligt Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Särskilda boendeformer

Särskilda boenden är en övergripande benämning för gruppboenden riktade för de som har en demenssjukdom och för de som är somatiskt långtidssjuka samt servicehus. Det finns totalt 383 platser varav 145 st inom servicehus, 103 st inom somatiskt boende och 135 platser inom boende för demenssjuka. Utöver dessa finns 17 korttids- och växelvårdsplatser.

En korttidsplats kan till exempel beviljas efter sjukhusvistelse då den enskilde har ett stort behov av rehabilitering, som inte är möjlig att genomföra i hemmet. Växelvård är en regelbundet återkommande insats, som innebär att brukare periodvis vistas på en enhet inom vård och omsorg.

Medicinskt utskrivningsklara

Kommunerna har betalningsansvaret för de medicinskt utskrivningsklara inom somatisk/psykiatrisk akutsjukvård, som väntar på stöd och vård inom kommunens vård och omsorg.

Hemtjänst

I hemtjänsten utförs insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL), hemsjukvård enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt i mindre omfattning insatser enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Hemtjänsten syftar till att underlätta det dagliga livet när ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning gör det svårt att bo hemma och klara sig själv. En rätt insatt hemtjänst utgör en viktig förutsättning för att man ska klara målet "att bo kvar hemma". Dessutom utgör trygghetslarmet ett viktigt stöd.

I kommunen finns tio hemtjänstenheter, varav en enhet har fem nattpatruller. Personalen har till uppgift att följa de insatser som beslutats av biståndshandläggaren. Trygghetsbesök kan verkställas via trygghetskamera om den enskilde önskar. Vidare finns kvälls- och nattsjuksköterska som ansvarar för de medicinska insatserna.

Inom hemtjänsten har man i tätorternas enheter renodlat serviceinsatserna städ och tvätt. Det finns även möjlighet för privata aktörer utifrån LOV (Lagen om valfrihet) att ge brukarna möjlighet att välja dem vid utförande av serviceinsatser. För närvarande finns det två privata aktörer.

Hälso- och sjukvård/rehabilitering

Kommunen ansvarar för hälso- och sjukvårdsinsatser inklusive rehabilitering för brukare över sju år och uppåt.

Sjuksköterskans uppdrag är enligt hälso- och sjukvårdslagen att främja hälsa, medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador, lindra lidande samt medverka till en värdig död.

Uppdraget gäller hemsjukvård för de som bor på särskilt boende, vistas på korttidsboende eller bor i ordinärt boende och har behov av att få sjukvård utförd i hemmet.

I sjuksköterskans ansvarsområde ingår att bedöma hälsotillstånd, sätta upp mål för vården, vidta åtgärder, delegera omvårdnadspersonal samt utvärdera. Ansvarar också för introduktion, handledning, utbildning och kontinuerlig fortbildning till vårdpersonal och anhöriga.

Inom enhet rehab arbetar arbetsterapeuter, fysioterapeuter, rehabiliteringsassistenter, instruktör för förflyttningsverksamheten samt hjälpmedelstekniker/repairatör. I de flesta fall bedrivs rehabilitering i brukarnas egna hem och det är också möjligt att ansöka om gruppträning på Rehabcenter. Habilitering finns för personer inom LSS och LASS, som inte tillhör barn- eller vuxenhabiliteringen.

Rehabilitering kan se ut på olika sätt. Det kan vara hjälpmedel som underlättar i vardagen. Det kan också vara fysisk träning eller träning i olika aktiviteter. När det blir mer omfattande ärenden tar rehabiliteringsassistenter över ärendet och utför insatserna enligt en rehabiliteringsplan.

Anhörigcentrum och dess anhörigkonsulenters huvudsakliga arbetsuppgift är att på olika sätt stödja anhöriga samt sprida information om vilket anhörigstöd som finns inom kommunen. Dessutom samordna aktiviteter och tjänster som syftar till att underlätta för de personer som vårdar en närstående, som är långvarigt sjuk, äldre eller som stödjer en närstående med funktionshinder.

Inom kommunen finns ett demensteam där demenssjuksköterska, undersköterska, arbetsterapeut och anhörigkonsulent ingår.

Insatser enligt LSS

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade gäller för personer med utvecklingsstörning, autism eller autismsliknande tillstånd med betydande, bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är så stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Enligt lagen har verksamheten en skyldighet att särskilt bevaka de funktionsnedsattas situation. I kommunen finns bland annat gruppboendestäder, korttidshem, personlig assistans, daglig verksamhet, ledsagarservice och kontaktpersoner.

Bostäder med särskild service bygger på småskalighet och syftar till att skapa ett integrerat boende i en lugn och hemlik boendemiljö. Boendena har bemanning dygnet runt. Det finns 72 lägenheter varav 35 är servicebostad, bostäderna finns i Arvika, Glava, Jössefors samt Edane.

Korttidsvistelsen utgör en avlastningsresurs för barn och ungdomar med stora funktionsnedsättningar. I kommunen finns två enheter för korttidsvistelse, Sävsjövägen och Ljungåsgatan.

Den dagliga verksamheten organiseras i flera olika verksamheter. Innehållet varierar och rör sig om hantering av tvätt, bakning och städning. Det utförs också paketering och monteringsarbeten åt privata företag samt källsortering åt privata företag. Vidare drivs cafeterian på Verkstaden som en daglig verksamhet. Dessutom finns sinnesstimulering, skapande verksamhet och en del rörelseträning. En strävan är att få ännu fler platser integrerade i kommunen samt externa placeringar.

Personlig assistans är ett personligt utformat stöd som ges i olika komplicerade livssituationer. Insatsen ges i den enskildes hem och styrs av beslut från försäkringskassan (gäller behov över 20 timmar/vecka). För mindre behov än 20 timmar/vecka svarar kommunen. Utöver ovanstående redovisning finns familjehem, kontaktpersoner, kontaktfamilj, ledsagar- och avlösarservice.

Färdtjänst

Människor som på grund av sin funktionsnedsättning inte kan använda allmänna kommunikationer, har rätt till färdtjänst med specialfordon eller taxi för resor inom kommunen. För att möjliggöra för gravt funktionsnedsatta att företa längre resor inom landet finns riksfärdtjänsten. Kommunen är ansluten till en trafiksamordningscentral som drivs av Värmlandstrafik och de har hela ansvaret för färdtjänsten och riksfärdtjänsten.

Kommunalt handikappråd (KHR)/ Kommunalt pensionärsråd (KPR)

Råden är referensorgan till kommunstyrelsen. KHR består av elva ledamöter. Bland handikapprådets uppgifter kan nämnas att hålla sig underrättad om samhällsplanering och samla in funktionsnedsattas synpunkter och erfarenheter. KPR som består av tolv ledamöter är avsett att vara ett organ för samråd och ömsesidig information till ålders- och förtidspensionärernas organisationer å ena sidan och kommunen å andra sidan.

Dagcentral och dagverksamhet

Dagcentralerna riktar sin verksamhet till pensionärer i eget boende och är bland annat till för att skapa sociala kontakter och avlastning för de anhöriga och stöder därmed målet "att bo kvar hemma".

Dagcentraler finns vid servicehuset Smedberg och vid Korpralen. Stor vikt läggs vid att få pensionärerna att själva starta olika aktiviteter. Frivilligsamordnare har till uppgift är att planera aktiviteter i hela kommunen och gör det bland annat tillsammans med frivilligorganisationerna. Vid servicehuset Smedberg och vid Korpralen finns matservering och vid Smedberg även en café- och kioskverksamhet.

I kommunen finns dagverksamheterna Träffpunkt Vågen dit brukare med demensdiagnos kan komma samt Träffpunkt Strand för övriga brukare som vill komma ut för social samvaro. Båda träffpunkterna riktar sig till de som bor i eget boende och som har fått ett beslut från biståndshandläggare.

Kostverksamhet

Ansvarar för mat som produceras till äldreboenden samt till förskolor och skolor.

Verksamheten har ansvaret för kommunens gemensamma kostproduktion i 45 tillagnings- och mottagningskök. Sammanlagt produceras dagligen 900 portioner frukost, 4 500 portioner lunch, 1000 portioner mellanmål samt 225 portioner kvällsmat. Dessutom dessert varje dag till äldreboenden. Enheten ansvarar också för drift av Korpralens matsal samt Stadshusets cafeteria.

Bemanningscentral

För att skapa en effektiv vikarieförsörjning och samtidigt attraktiva anställningsvillkor, finns en bemanningscentral.

Bemanningscentralen förmedlar vikariat upp till 14 dagar till Vård och omsorg samt Lärande och stöd. Dessutom har man huvudansvaret för semesterrekryteringen. Verksamheten har också en samordnande roll vid längre vikariat och bevakar och tar fram LAS listor. I genomsnitt förmedlas cirka 120 årsarbetare varje månad.

Organisation

Verksamhetschef

Verksamhetschefen ansvarar för ledning, samordning och utveckling av verksamheten.

Biståndsavdelning

Avdelningen svarar för bistånds- och avgiftshandläggning. Handläggningen omfattar insatser enligt Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Äldreomsorg boende

Avdelningen svarar för insatser när äldre behöver mer omsorg och vård i vardagen än vad som kan ges genom hemtjänsten och hemsjukvården. Äldreomsorgen har två olika typer av boendeplatser.

Demensboende och boende för brukare med normalt åldrande/somatiskt boende. Avdelningen består av åtta enheter; Vågen, Nybacken, Lingården, Solgården, Lövåsen, Björkbacken, Västängsgården och Gunnebo.

Äldreomsorg hemtjänst

Avdelningen består av hemtjänst och hemsjukvård. Hemtjänsten är uppdelad i service och omvårdnad inom Arvika tätort, men inte i övriga områden. Hemsjukvården utförs på delegation. Inom varje enhet arbetar till största delen omvårdnadspersonal. Avdelningen består av tio enheter, varav två enheter är boende i form av servicehus med insatser i form av både hemtjänst och hemsjukvård.

LSS-avdelning

Avdelningen svarar för insatser till särskilt stöd och service åt personer med:

- Intellektuell funktionsnedsättning, autism eller autismsliknande tillstånd.
- Betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning efter hjärnskada i vuxen ålder.
- Andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättning som uppenbart inte beror på normalt åldrande. Svårigheterna ska vara betydande och omfattande.

Avdelningen består av åtta enheter inkluderat arvoderade insatser.

Hälso- och sjukvård/ rehabilitering

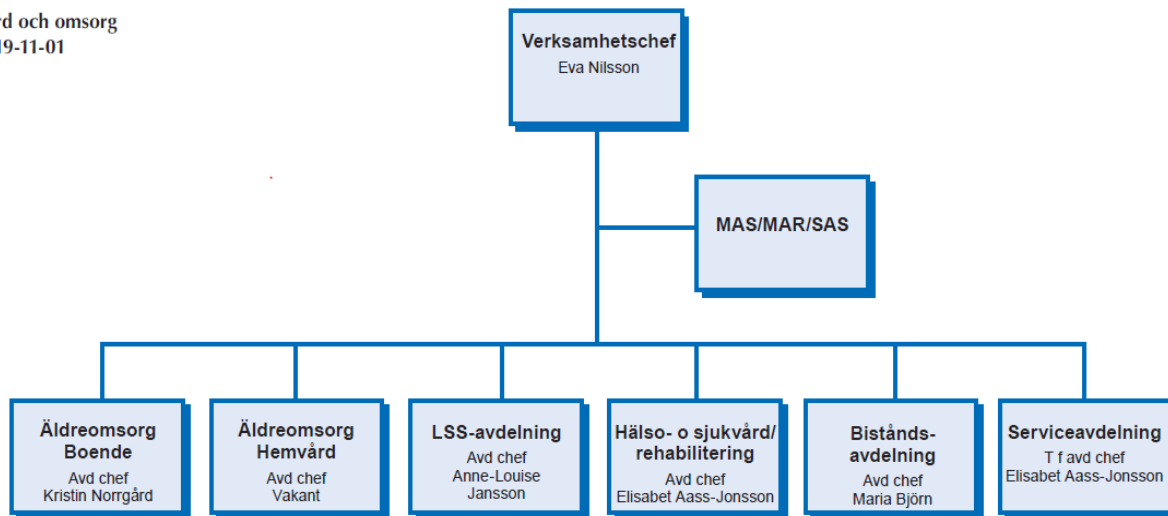
Avdelningen svarar för rehabiliterings- och habiliteringsinsatser för äldre och funktionshindrade, sjuksköterskeinsatser, dagverksamhet för demenssjuka samt för somatiskt långtidssjuka, anhörigstöd, frivillig- och aktivitetssamordning samt bemanningscentralen. Dagverksamhet för demenssjuka har även verksamhet för brukare i tidigt skede av sin sjukdom. Avdelningen är indelad i tre enheter.

Service

Avdelningen svarar för kommunens samlade kostverksamhet samt bemanningscentral. Avdelningens budget ska vid årets slut vara plus minus noll, vilket innebär att överskott betalas tillbaka till beställande enheter och ett minusresultat innebär att underskottet fördelas på samma sätt.

Organisationsschema Vård och omsorg

Vård och omsorg
2019-11-01

Verksamhetsmål 2020 - 2022

INVÅNARE		
MÅL	Indikatorer	Målvärde
Att delaktigheten för kommuninnevånarna ska vara god	Delaktighetsindex (KKiK)	76
Kommuninnevånarna ska kunna leva ett hälsosamt liv	<ol style="list-style-type: none"> Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 (Agenda 2030) Antalet vårdare under en 14 dagars period i hemtjänsten Antalet återinskrivningar till sjukhuset ska årligen minska 	<p>3 100</p> <p>≤ rikssnittet</p> <p>16 brukare/mån</p>

Definitioner

Delaktighetsindex

Definition: Andel (%) av maxpoäng. Indexet visar en samlad bild av hur väl kommunen möjliggör för medborgarna att delta i kommunens utveckling. Poängen baseras på 18 frågor om möjligheterna till medborgardelaktighet i kommunen. Frågorna ändrades år 2014 och är därmed inte jämförbara med tidigare år. Källa: Egen undersökning i kommunen, ingår i undersökningen Kommunens Kvalitet i Korshet (KKiK). Målvärde: 76 (76 (2017))

Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000

Definition: Genomsnittligt antal slutenvårdstillfällen till följd av fallolyckor bland individer 65 år och äldre under perioden år T till år T-2. Beräknat per 100 000 invånare 65 år och äldre. Uppgift om underliggande skadeorsak från Patientregistret. Yttre skadeorsak utgörs av fallolycka, orsakskod W00-W19 enligt ICD-10. Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen. Målvärde: 3 100 (3680 (2015), 3216 (2016), 3278 (2017))

Antalet vårdare under en 14 dagars period i hemtjänsten

Källa: Egen undersökning i kommunen, ingår i undersökningen Kommunens Kvalitet i Korshet (KKiK). Målvärde: under rikssnittet.

Antalet återinskrivningar till sjukhuset ska årligen minska

Egen undersökning i kommunen tillsammans med Regionen

MEDARBETARE

MÅL	Indikatorer	Målvärde
Vård och omsorg ska arbeta för jämställdhet och mångfald	1. Anställda utrikesfödda, balanstal till andel bland kommuninvånarna (Kolada) 2. Heltidsarbetande månadsavlönade, andel (Agenda 2030)	1,0 60
Vård och omsorg ska ha en god arbetsmiljö.	Ohälsotal	9,2
Vård och omsorg ska ha en hög nivå på hållbart medarbetarengagemang	Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex (Kolada)	82

Definitioner

Anställda utrikesfödda, balanstal till andel bland kommuninvånarna

Definition: Andel utrikes födda i åldern 18-64 år bland kommunens anställda dividerat med andel utrikes födda i åldern 18-64 år i kommunens befolkning. Samma andel utrikes födda bland de kommunalt anställda som i kommunens befolkning ger balanstalet 1. Ett tal högre än 1 visar på en högre andel utrikes födda bland anställda än i befolkningen och ett tal mindre än 1 visar omvänt på en lägre andel än i befolkningen. Avser alla kommunalt anställda i november månad. Källa: SCB:s befolkningsstatistik och SKL:s novemberstatistik. Målvärde: 1,0 1,0 (2016), 0,8 (2017)

Heltidsarbetande månadsavlönade, andel

Definition: Heltidsarbetande (100 % faktisk sysselsättningsgrad) månadsavlönade inom kommunen totalt dividerat med sysselsatta månadsavlönade, multiplicerat med 100 för redovisning i procent. Avser alla kommunalt anställda i november månad. Anställda inom kommunalförbund/kommunala bolag ingår inte. Källa: SKL:s personal- och lönestatistik (novemberstatistiken). Målvärde: 60 (56 de senaste 3 åren)

Ohälsotal

Definition: Den totala sjukfrånvarotiden, ackumulerad under året, som andel (%) av den tillgängliga ordinarie arbetstiden. Avser samtlig kommunalt anställd personal. Källa: Egna uppgifter i kommunens årsredovisning (den obligatoriska sjukfrånvaroredovisningen).

Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex.

Definition: Engagemangsindex för kommunen totalt enligt resultat från medarbetarenkät. HME står för Hållbart medarbetarengagemang och mäter såväl nivån på medarbetarnas engagemang som chefernas och organisationens förmåga att ta tillvara på och skapa engagemang. HME-index består av nio frågor som tillsammans bildar ett totalindex för Hållbart medarbetarengagemang och tre delindex; Motivation, Ledarskap och Styrning. Frågorna besvaras på en skala 1-5 där 1 är stämmer mycket dåligt och 5 är stämmer mycket bra. Resultaten på varje fråga omvandlas sedan till ett index med skala 0-100. Totalindex formas som ett medelvärde av de nio frågorna. Ett högt värde indikerar en hög nivå på hållbart medarbetarengagemang. Avser egen regi. Källa: Egen undersökning i kommunen. Målvärde: 82 (82 (2016), 81 (2018)).

TILLVÄXT OCH UTVECKLING

MÅL	Indikatorer	Målvärde
Arvika ska erbjuda utbildning av hög kvalitet	1. Gymnasieelever på vård och omsorgsprogrammet med diplom, andel (%).	90
	2. Studerande på vuxenutbildningens omvårdnadsutbildning med diplom, andel (%)	95
Arvikaborna ska ha tillgång till en väl fungerande IT- infrastruktur	Boende inom Vård och omsorgs särskilda boenden ska ha tillgång till bredband	50

Definitioner

Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)

Definition: Antal folkbokförda elever i kommunen som började på gymnasium för 4 år sedan som med examen inom 4 år, inkl. IM dividerat med antal folkbokförda elever i kommunen som började på gymnasium för 4 år sedan, inkl. IM. Elever som vid utbildningens början saknar svenskt personnummer (t ex nyanlända elever som ännu inte blivit folkbokförda) ingår ej. Källa: SCB. Målvärde: 75,5 (75,4 (2018))

Boende inom Vård och omsorgs särskilda boenden ska ha tillgång till bredband

Definition: Andel av verksamhetens särskilda boenden som har tillgång till bredband om minst 100 megabit per sekund.. Källa: Egen uppgift i kommunen

MILJÖ OCH KLIMAT

MÅL	Indikatorer	Målvärde
Arvika kommun ska säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.	1. Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel % (Agenda 2030)	23
	2. Närproducerade (svenska) livsmedel i kommunens verksamhet, andel %	70
Arvika kommun ska vidta åtgärder för att minska klimatförändringarna och dess konsekvenser.	Matavfall i kommunens tillagningskök, gram/portion	60

Definitioner

Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel %

Definition: Kostnad i kronor för inköpta ekologiska livsmedel dividerat med kostnad i kronor för total mängd inköpta livsmedel i kommunen, multiplicerat med 100 för redovisning i procent. Med ekologiska livsmedel avses någon av märkningarna KRAV, Demeter, EU-ekologiskt och MSC. Fr. o. m. 2015 års siffror dras 1 procentenhet av för de kommuner som inte exkluderar oekologisk lagad eller panerad MSC-fisk. Siffran avser hela året. Avser endast kommunens egna inköp, dvs entreprenad ingår inte. Ingår i Kommunens kvalitet i korthet. Källa: Ekomatcentrum. Målvärde: 23 (15 (2016), 32 (2017), 22 (2018))

Närproducerade (svenska) livsmedel i kommunens verksamhet, andel %

Källa: Egen undersökning i kommunen

Matavfall i kommunens tillagningskök, gram/portion

Källa: Egen undersökning i kommunen

Driftbudget 2020 och plan 2021-2022

	2019 Budget, tkr	2020 Budget, tkr	2021 Plan, tkr	2022 Plan, tkr
Intäkter	195 373	195 373	195 373	195 373
Summa kostnader	684 985	690 620	690 620	690 620
Nettokostnad	489 612	495 247	495 247	495 247
Kommunbidrag	489 612	495 247	495 247	495 247
Resultat	0	0	0	0
Specifikation av nettokostnader				
Administration/LSS	1 863	2 144	2 144	2 144
Bemanningscentral	0	0	0	0
Boende enligt LSS	55 415	55 982	55 982	55 982
Daglig verksamhet LSS	13 762	13 938	13 938	13 938
Dagverksamhet	1 941	1 419	1 419	1 419
Färdtjänst	855	955	955	955
Hemvård	121 423	130 667	130 667	130 667
Hälso- och sjukvård	37 131	39 262	39 262	39 262
Kommunalt handikappråd	30	30	30	30
Kommunalt pensionärsråd	30	30	30	30
Kontaktpersoner LSS	1 166	1 359	1 359	1 359
Korttidsvård	13 906	13 965	13 965	13 965
Kostservice	0	0	0	0
Ledsagar och- avlösarservice	727	727	727	727
Medicinskt utskrivningsklara	50	50	50	50
Personlig assistans under 20tim	5 160	5 522	5 522	5 522
Personlig assistans över 20tim	20 489	20 868	20 868	20 868
Rehabverksamhet	18 596	18 203	18 203	18 203
Service	114	125	125	125
Särskilt boende	161 155	155 278	155 278	155 278
Öppen verksamhet	4 640	4 252	4 252	4 252
Ledning och administration	31 087	30 470	30 470	30 470
Tilläggsstyror- Verksamhetslokaler	71	0	0	0
Summa	489 612	495 247	495 247	495 247

Investeringsbudget 2020 och plan 2021-2022

	2020	2021	2022
	Budget, tkr	Plan, tkr	Plan, tkr
Reinvesteringar	650	650	650
Reinvesteringar kost	650	650	650
Summa	1 300	1 300	1 300

Större verksamhetsförändringar och investeringar under planperioden

Administration

Verksamheten behöver fortsatt under planperioden arbeta vidare med att förbättra arbetssituationen för enhetscheferna. En översyn av organisation och arbetssätt inom ledning och administration kommer att genomföras. Syftet är att se över arbets- och ansvarsfördelning och försöka anpassa utifrån nuvarande samt framtida behov.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har tillsammans med Kommunal tecknat avtal om att införa heltid som norm. I kommunen finns en övergripande handlingsplan. Denna kommer till vissa delar justeras i början på 2020. Det är en stor utmaning för verksamheten att ställa om från en deltidsorganisation till en heltidsorganisation. Under omställningstiden kommer det att bidra till ökade personalkostnader. För att cheferna ska klara av det på ett bättre sätt har de getts möjlighet att göra nyanställningar på deltid under en begränsad tid. Enligt upprättad handlingsplan ska alla medarbetare inom Kommunals avtalsområde ha heltid i maj 2021.

Alla kommuner ska ha ett anhängigstöd, men det är inte i detaljstyrt hur det ska se ut. I Arvika har vi haft ett anhängigstöd där tre anhängigkonsulenter ansvarar för stödet.

Under en övergångsperiod fanns det två konsulenter. Den öppna verksamheten innehåller även dagverksamhet och Fixartjänst. För att anpassa verksamhetens kostnader minskas den öppna verksamhetens bemanning motsvarande cirka 900 tkr.

År 2018 trädde lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård i kraft. Betalningsansvaret, som innebär att kommunen får betala för brukarnas vård dygn på sjukhuset, kan inträda redan efter tre kalenderdagar. Förändringen har påverkat arbetsfördelningen och arbetsbelastningen inom biståndsavdelningen och hemtjänsten samt bland legitimerad personal. Antalet beviljade insatser enligt Socialtjänstlagen samt hälso- och sjukvårdslagen har ökat.

Ledningen har som målsättning att digitala tjänster ska, så långt det är möjligt och där det är relevant, vara förstahandsval i kontakter med medborgare. Digitaliseringen ska bidra till nya smarta arbetssätt, som underlättar arbetet för medarbetarna. Under 2019 har IT-strategen tagit fram en handlingsplan för det fortsatta digitala arbetet.

Särskilda boendeformer

Utvecklingen går generellt mot att äldre som är ålderssvaga och somatiskt sjuka i allt större utsträckning vårdas i det egna hemmet, samtidigt som behovet av boendeplatser för personer med demenssjukdom ökar. I början av år 2021 kommer det enligt plan att vara klart med en tillbyggnad vid gruppboendet Nybacken med ca nio platser. Under planperioden bör en långsiktig plan för fortsatt behov av äldreboende vara beslutad. För att klara kommande behov av boendeplatser kan det också bli aktuellt att omdisponera platser utifrån olika inriktningar/behov. Omsättningen på nuvarande platser täcker inte behovet. Det finns risk för att kommunen får vite för ej verkställda beslut.

Förstärkning av budget till fler boendeplatser inom demens minskas med ca 2 miljoner år 2020 i och med att Nybackens utbyggnad har senarelagts. Budgetminskningen återläggs från år 2021.

Verksamhetens har två servicetjänster, som är placerade inom två äldreboenden. Syftet med satsningen var att tjänsterna skulle kunna finansieras genom ett förbättrat hälsotal. Ansvariga bedömer att det är möjligt att tjänsterna finansieras på detta sätt.

Hemtjänst

Kostnaden inom hemvården ligger fortsatt på en högre nivå än jämförbara kommuner, men under de senaste två åren har trenden sakta vänt.

Hemtjänsten i Sulvik kommer att få nya arbetslokaler från årsskiftet 2020. Detta kommer att bidra till en förbättrad

arbetsmiljö, men också årligen ökade driftkostnader motsvarande ca 250 tkr.

Under år 2020 kommer det att bli aktuellt att teckna ett nytt avtal för leasingbilarna. Verksamheten uppskattar att detta på sikt kan minska kostnaderna motsvarande 500 tkr per år i och med att det sannolikt kommer att vara ett större utbud när det gäller val av miljöbilar.

Efterfrågan på lägenheter i servicehus har minskat och varje månad har verksamheten ett antal outhyrda lägenheter. Tillsammans med Arvika Fastighets AB (AFAB) ser verksamheten över om det är möjligt att göra om ett av servicehusen till ordinärt boende alternativt ändra inriktning till annat biståndsbedömt boende.

Hälso- och sjukvård/Rehabilitering

I samverkan med Regionen och Eda samt Årjängs kommun infördes mobila hemsjukvårdsläkare och ett mobilt närsjukvårdsteam hösten 2018. Målet är att ge rätt vård på rätt vårdnivå och därmed förhindra återinläggningar på sjukhus. För att ytterligare öka kvalitén och tryggheten för patienterna och förbättra arbetsmiljön kommer berörda intressenter att testa digital utrustning under 2020.

Inom sjuksköterskeorganisationen är det en viss omsättning på tjänsterna.

Verksamheten behöver fortsatt ses över för att minska sårbarheten och för att få en jämnare fördelning av resurserna. Under sommarmånaderna kan det vara aktuellt att använda bemanningsföretag, men övrig tid under året ska det undvikas.

Under flera år har det framförts ett behov av att samlokalisera personal inom

rehabverksamheten, vilket skulle kunna ge effektiviserings- och samordningsvinster samt en förbättrad arbetsmiljö. För att genomföra förändringen behövs andra lokaler.

LSS

Försäkringskassan har under en längre tid tillämpat en striktare bedömning inom personlig assistans och allt oftare har det beviljats väntetid istället för aktiv tid på natten. Detta är svårt att verkställa i praktiken, vilket innebär ökade kostnader för kommunen.

Under de sista åren har flera hyresgäster inom LSS ett omfattande och komplext behov av stöd och omsorg. För att klara bemanningsbehovet har verksamheten de senaste åren omfördelat budget från äldreomsorgen till LSS. Verksamheten behöver förtydliga vad som ingår i goda levnadsvillkor vid insats LSS bostad.

Ansökningar till servicebostad har ökat de senaste åren, vilket har bidragit till att det har varit svårt att verkställa insatsen inom tre månader. Verksamheten har utökats med ny personalgrupp för att klara behovet, vilket innebär ökade driftkostnader motsvarande ca 4 miljoner.

Det har också inkommit allt fler ansökningar om kontaktperson. Inför 2020 behöver budget förstärkas med 630 tkr. Inom daglig verksamhet har man också uppmärksammat en ökad efterfrågan på

insatsen. Verksamheten har fokus på att arbeta mer aktivt för att brukare ska få en extern placering när man har förutsättningar för att klara ett sådant uppdrag. Vid en extern placering klarar den enskilde i stora drag uppdraget utan en arbetshandledare, som stöd. Kommunen ansvarar också för resor till och från daglig verksamhet. Detta är något som egentligen inte ingår i insatsen. Ansvarig ser över alternativa lösningar för att minska kostnaderna motsvarande ca 500 tkr.

Service

Under planperioden kommer det att ske en fortsatt renovering av vissa kök enligt tidigare upprättad plan. Detta kommer att innebära en ökad hyreskostnad, som belastar kostnaden för matportionerna.

Kostverksamheten har påbörjat ett arbete med fokus på hållbarhet, både utifrån perspektivet personal samt livsmedel.

Bemanningen i stadshusets cafeteria är ibland svårt att ordna och det kan bli aktuellt att införa självbetjäning under eftermiddagarna.

Bemanningscentralen har anpassat organisationen med anledning av att Lärande och stöd har flyttat ut förskolans pool anställda personal. Inför 2021 kommer organisationen att anpassas utifrån ett bedömt framtida behov när allt fler arbetar heltid inom Kommunals avtalsområde

Styrande nyckeltal

Nyckeltal	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019-2021
Hemtjänst Kostnad tkr/brukare	333,8	351,5	381,7	380,4	< 421
Särskilt boende äldre Kostnad tkr/boende	582,3	611,7	649,7	709,3	< 733
Korttidsplats AKKVA Kostnad per dygn	2 559	2 378	2 544	2 192	<2 600
Boende LSS Kostnad per dygn	1 962	1 990	2 047	2 066	<2 200
Korttidsboende LSS Kostnad per dygn	6 377	7 469	8 945	8 801	<8 000

Analys av nyckeltalsutvecklingen

Kostnad fördelat per brukare inom hemtjänsten och särskilt boende för äldre följs i Kolada (Kommun- och landstingsdatabasen). Inom hemtjänsten ligger kostnaden högre än jämförbara kommuner medan det inom särskilt boende ligger lägre än jämförbara kommuner. Det sker inom verksamheten ett kontinuerligt arbete för att vända den negativa kostnadsutvecklingen inom hemtjänsten. Det är också värt att uppmärksamma att kostnaden inom hemtjänsten är lägre 2018 jämfört med 2017. Sannolikt kommer kostnaden inom särskilt boende att öka när kommunen bygger nya äldreboenden.

Kostnaden per vård dygn för en korttidsplats på AKKVA ligger på en högre nivå 2017 jämfört med 2018. Detta med anledning av lägre vårdtyngd.

Kostnaden per dygn inom LSS boende är i stort sett oförändrad vid jämförelse med 2017. Sannolikt har ökningen av servicebostäder påverkat den genomsnittliga kostnaden i och med att denna form av boende oftast har en lägre personaltäthet.

Korttidsboende LSS har en något lägre kostnad per dygn. Detta har sin förklaring i att antalet beviljade dygn har ökat under 2018.